สำนักงาน ลปง.
เลขที่รับ คท. ๑๗๓
วันที่รับ - ๔ ธ.ค. ๒๕๖๒
เวลา ๑๑.๐๐ น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงาน ปปง. กองความร่วมมือระหว่างประเทศ โทร. ๐ ๒๒๑๙ ๓๖๐๐ ต่อ ๑๑๒๒ (ศิริรัตน์)
ที่ ปง ๐๐๐๘.๕/ ๑๔๕๘ **วันที่** ๔ ธันวาคม ๒๕๖๒
เรื่อง รายงานผลการเดินทางไปราชการต่างประเทศ

เรียน ลปง. ผ่าน รอง ลปง.

๑. เรื่องเดิม

บันทึกข้อความ คท. ส่วนวิเทศสัมพันธ์ ที่ ปง ๐๐๐๘.๔/๑๑๑๖ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ รอง.ลปง.รกท.ลปง. อนุมัติให้ข้าราชการสำนักงาน ปปง. จำนวน ๔ ราย เข้าร่วมการประชุมประจำปีครั้งที่ ๖ (6th ARIN-AP Annual General Meeting and "Finding the Hidden Assets : Concealing the beneficial Ownership of Proceeds of Crime" Workshop 2019) ณ กรุงอูลันบาตอร์ ประเทศมองโกเลีย ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๘ กันยายน ๒๕๖๒ (รวมวันเดินทาง) โดยเบิกค่าใช้จ่ายส่วนที่ขาดได้ตามสิทธิจากงบรายจ่ายอื่น รายการค่าใช้จ่ายในการเจรจาและการประชุมนานาชาติของสำนักงาน ปปง. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และขออนุมัติเบิกค่าพาหนะเดินทางในประเทศจากงบดำเนินงานของ ต้นสังกัด (ในส่วนของค่าพาหนะในประเทศ เนื่องจาก บส. คด. ๓ และ คด.๔ มีงบประมาณไม่เพียงพอ จึงไม่ขอเบิกค่าใช่จ่ายในส่วนนี้

๒. ข้อเท็จจริง

บัดนี้การดำเนินการตามข้อ ๑ ได้เสร็จสิ้นแล้ว โดยปรากฏสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ ARIN-AP Steering Meeting

ผู้แทนประเทศเกาหลี ซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการ ARIN-AP ได้รายงานความคืบหน้าของกิจกรรมต่างๆ.ในกรอบความร่วมมือ ARIN-AP โดยได้แจ้งว่าในการประชุม ARIN-AP General Meeting ครั้งต่อไป ประเทศนิวซีแลนด์จะเป็นประธาน โดยในส่วนของสถานที่จัดการประชุมนั้น จะมีการแจ้งผ่านฝ่ายเลขานุการอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่ประเทศนิวซีแลนด์ เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่สูงมาก ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการได้ขอให้ประเทศไทยรับเป็นประธาน และเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุม ARIN-AP General Meeting ครั้งที่ ๘ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เนื่องจากประเทศที่เป็นสมาชิกผู้ก่อตั้งทั้งหมดได้เวียนกันเป็นประธาน และเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมครบแล้วโดยประเทศสมาชิกผู้ก่อตั้งประกอบด้วย เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย และประเทศไทย โดยผู้แทนไทยจากสำนักงานอัยการสูงสุด ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า อัยการสูงสุดได้เห็นชอบในหลักการให้ตอบรับการเป็นประธาน และเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุม ARIN-AP General Meeting ครั้งที่ ๘ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ที่มา และประโยชน์ในการจัดตั้งกลุ่มความร่วมมือ ARIN-AP

ปัจจุบันเมื่อผู้กระทำความผิดและเครือข่ายได้รับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด เช่น ได้รับเงินหรือทรัพย์สินจากการจำหน่ายยาเสพติด การฉ้อโกง การค้าอาวุธ หรือการกระทำความผิดอื่นๆ จะมีการนำทรัพย์สินโอนย้ายไปยังต่างประเทศ เพื่อหลบเลี่ยงการตรวจสอบ และยึด/อายัดทรัพย์สินจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย และด้วยเทคโนโลยีธุรกรรมทางการเงินในปัจจุบัน ที่อำนวยความสะดวกอย่างยิ่งในการทำ

ธุรกรรมระหว่างประเทศ ดังนั้น การแบ่งปันข้อมูลบุคคลที่ต้องสงสัย ข้อมูลทรัพย์สิน และข้อมูลธุรกรรมระหว่างประเทศจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อตัดวงจรอาชญากรรมให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลดียิ่งขึ้น โดยการแบ่งปันข้อมูลนั้นแบ่งออกเป็น ๒ กรณีคือ การแบ่งปันข้อมูลอย่างเป็นทางการ คือผ่านผู้ประสานงานกลาง และการแบ่งปันข้อมูลอย่างไม่เป็นทางการ คือการแบ่งปันข้อมูลผ่านกลุ่มความร่วมมือหรือผู้ปฏิบัติ ซึ่งกลุ่มความร่วมมือ ARIN-AP นั้น ได้รวมทั้งสองกรณีเข้าด้วยกัน โดยตัวแทนสมาชิกของแต่ละประเทศประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานกลาง และเจ้าหน้าที่หน่วยข่าวกรองทางการเงิน หรือเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้ประเทศสมาชิกได้ใช้แสวงหาความร่วมมือ และวิธีการที่ดีที่สุดในการดำเนินการ รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ ความเชื่อใจและไว้ใจ เพื่อให้การร่วมมือกันในการติดตามทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดคืนเป็นไปอย่างได้ผลยิ่งขึ้น

๒.๒ การประชุม ARIN-AP General meeting มีประเด็นที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

๑. การบริหารจัดการทรัพย์สินประเภทใหม่ๆ ที่ผู้กระทำความผิดมีหรือครอบครอง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้เกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น ๆ หรือมีผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับทรัพย์สินถึงจะสามารถบริหารจัดการทรัพย์สินนั้นได้เป็นอย่างดี โดยมีกรณีน่าสนใจดังนี้

หากมีการยึดอายัด Cryptocurrency หรือ สกุลเงินดิจิทัล เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการอย่างไร โดยมีตัวอย่างการดำเนินการในยุโรป กล่าวคือ เมื่อเจ้าหน้าที่อายัดกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ (Wallet) ต้องทำการค้นที่พักหรือสำนักงานของผู้กระทำความผิดเพื่อค้นหา “Private Key” ซึ่งหลายๆคดีพบว่ามีการจดบันทึกไว้ในที่ใดที่หนึ่ง ทั้งนี้เจ้าหน้าผู้ทำการตรวจค้นจะต้องรู้ว่าสิ่งใดที่ต้องมองหา หากไม่สามารถที่จะค้นหา “Private Key” ได้ เจ้าหน้าที่ก็จะอายัดเฉพาะกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ (Wallet) เพื่อไม่ให้มีการจำหน่ายจ่ายโอนไปพลาง ในกรณีที่ได้ “Private Key” มาแล้วนั้น เจ้าหน้าที่ต้องรีบทำการโอน Cryptocurrency ทั้งหมดเข้าสู่กระเป๋าเงินของรัฐที่ใช้ในการเก็บรักษา Cryptocurrency

การอายัดที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ประเทศส่วนใหญ่จะอายัดและดำเนินการเฉพาะที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเท่านั้น ไม่ได้เข้าไปบริหารจัดการกิจการด้วย เนื่องจากหากเข้าไปบริหารจัดการก็จะเกิดปัญหาตามมา เช่น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ การประกันภัย การดูแลรักษาซ่อมบำรุง เป็นต้น อีกทั้งเจ้าหน้าที่หน่วยบังคับใช้กฎหมายไม่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารธุรกิจ อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายได้ โดยหลายๆประเทศได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพย์สิน โดยมีการจ้างให้เอกชนเข้ามาบริหารจัดการทรัพย์สินบางประเภท

๒. การติดตามเส้นทางทางการเงิน มีความสำคัญในการสืบสวนสอบสวนและติดตามทรัพย์สินคืนเป็นอย่างยิ่ง การได้รับข้อมูลทางการเงินที่มีความเชื่อมโยงระหว่างประเทศจะทำให้สามารถพิสูจน์ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง ทรัพย์สินที่ซุกซ่อน และนำมาสู่การดำเนินการกับผู้กระทำความผิดได้ ในหลายคดีสามารถดำเนินการจนสำเร็จได้ด้วยการร่วมกันสืบสวนสอบสวนระหว่างประเทศ เช่น คดีทุจริตเงินกองทุนมาเลเซีย

๒.๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการ Finding the Hidden Assets : Concealing the beneficial Ownership of Proceeds of Crime” Workshop 2019

- ประเทศที่เป็นแหล่งฟอกเงิน ต้องออกกฎหมายกำกับดูแลธนาคารในกระบวนการตรวจสอบลูกค้าทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลให้มีการระบุตัวตน มีการตรวจสอบบริษัทนิติบุคคลว่ามีตัวตนจริงหรือไม่

- สำหรับประเทศที่มีการทำธุรกรรมกับประเทศที่เป็นแหล่งฟอกเงินต้องมีการบริหารความเสี่ยง ต้องหาวิธีการดูแลควบคุมเป็นพิเศษ หรืออาจมีการกำหนดให้มีมาตรการ CDD ที่เข้มข้นมากขึ้นสำหรับลูกค้าที่ทำธุรกรรมเกี่ยวกับประเทศที่เป็นแหล่งฟอกเงิน

- เรื่องการระงับการทำธุรกรรมจากประเทศที่ถูกประกาศให้เป็นประเทศที่มีความเสี่ยงต่อการฟอกเงิน แต่ละประเทศอาจจะต้องมีการออกกฎหมายเฉพาะเพื่อมาควบคุมโดยตรง

- การหาข้อมูลธุรกรรมจากต่างประเทศ ควรต้องมีการกำหนดรูปแบบการทำธุรกรรมร่วมกัน หรืออาจจะใช้ระบบธุรกรรมแบบเดียวกันเพื่อให้สามารถสืบค้น ติดตามได้ง่าย และเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน

- ผู้รับประโยชน์ที่แท้จริง เป็นเรื่องที่สำคัญในการติดตามทรัพย์สินคืน โดยแต่ละประเทศควรมีฐานข้อมูลผู้ได้รับประโยชน์จากนิติบุคคลที่แท้จริง และควรมีการปรับปรุงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence : CDD) ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยเจ้าหน้าของรัฐสามารถเข้าถึงข้อมูลผู้รับประโยชน์ได้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้กระทำความผิดและเครือข่ายใช้ความพยายามอย่างมากในการปกปิดที่มาของทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด และทำให้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเป็นทรัพย์สินที่สะอาด โดยมีการจัดตั้งนิติบุคคลบังหน้าโดยที่ไม่มีการดำเนินธุรกิจจริง

- กรณีตรวจสอบผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงของนิติบุคคล ควรกำหนดให้มีการระบุผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงลงในแบบฟอร์มการขอเปิดบัญชีของนิติบุคคลแทนการระบุชื่อนิติบุคคล หรือกรรมการผู้มีอำนาจเพียงอย่างเดียว หรืออาจจะให้ระบุชื่อผู้รับผลประโยชน์หรือเจ้าของที่แท้จริงของนิติบุคคลนั้น ๆ ลงในแบบฟอร์มการขอจัดตั้งนิติบุคคล โดยควรกำหนดมาตรการในการตรวจสอบ ความถูกต้องแท้จริงของข้อมูลที่มีการกรอกในแบบฟอร์ม

๓. <u>ข้อพิจารณา</u>

คท. พิจารณาแล้วเห็นควรดำเนินการดังนี้

๓.๑ สนับสนุนสำนักงานอัยการสูงสุดในการเป็นประธาน และเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ARIN-AP General Meeting ครั้งที่ ๘ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามที่ฝ่ายเลขานุการ ARIN-AP ร้องขอ

๓.๒ สำเนาแจ้งผลรายงานการประชุม พร้อมเอกสารประกอบการประชุมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการสืบหาผู้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงไปยัง กส. และ ขก.

๔. <u>ข้อเสนอ</u>

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบผลการประชุมตามข้อ ๒ และโปรดพิจารณาเห็นชอบตามข้อ ๓ หรือหากเห็นควรเป็นประการใด ขอได้โปรดสั่งการ

(นางศิริรัตน์ รัตนมงคลศักดิ์)
นักสืบสวนสอบสวน ชำนาญการ

(นางสาวทัตพิชา ชัยทัต)
ผอ.สคท.

-ทราบ
-ดำเนินการตามเสนอ

พล.ต.ต.
(ปรีชา เจริญสหายานนท์)
รอง ลปง.รกท.ลปง.
๖ ธ.ค. ๒๕๖๒

(นางกีรติยา นนตะบุตร)
ผู้อำนวยการส่วนวิเทศสัมพันธ์ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการกองความร่วมมือระหว่างประเทศ